

En kommunal nämnd har, i stället för att överlämna ett överklagande till överinstansen, inom ramen för ett omprövningsförfarande kompletterat utredningen i ärendet. Kritik mot nämnden för långsam handläggning m.m.

Anmälan

I en anmälan till JO klagade AA på Stadsbyggnadsnämnden i Malmö kommun med anledning av handläggningen av ett ärende om bostadsanpassningsbidrag. Hon uppgav bl.a. följande. Hennes mor, BB, hade ansökt hos nämnden om bostadsanpassningsbidrag för en trapphiss. Nämnden beslutade att avslå hennes ansökan. AA lämnade personligen in ett överklagande av beslutet till kommunen. När hon flera månader senare undersökte vad som hade hänt i ärendet framkom att kommunen ännu inte hade överlämnat överklagandet till länsrätten.

AA framförde i sin anmälan också andra klagomål rörande ärendet om bostadsanpassningsbidrag.

Utredning

Stadsbyggnadsnämnden i Malmö kommun anmodades att göra en utredning och yttra sig angående vad AA hade framfört om handläggningen av överklagandet.

Nämnden beslutade att som sitt yttrande åberopa ett vid stadsbyggnadskontoret upprättat tjänsteutlåtande, vari anfördes bl.a. följande.

BB ansökte 2003-09-25, hos stadsbyggnadskontoret (handläggande förvaltning av bostadsanpassningsbidrag, handläggare CC), om bostadsanpassningsbidrag för en trapphiss...

En ansökan om bostadsanpassningsbidrag skall åtföljas av ett intyg av arbetsterapeut, läkare eller annan sakkunnig som utvisar att de åtgärder bidraget söks för är nödvändiga med hänsyn till funktionshindret.

I samband med kommunens (Västra innerstaden stadsdelsförvaltning) arbetsterapeuts prövning och bedömning på plats önskades en observation av seende sökandens rörelseförmåga att gå i trappor. Sökanden och sökandens dotter nekar att medverka i en sådan bedömning. Med hänsyn härtill kunde arbetsterapeuten ej intyga behovet av sökt anpassningsåtgärd, ...

Med ovanstående motivering avslogs ärendet 2003-10-22. Beslutet, som togs i delegation av stadsbyggnadsnämnden och åtföljdes av besvärshänvisning, delgavs sökanden via brev med mottagningsbevis.

BB överklagade stadsbyggnadsnämndens beslut. Överklagandet, ställt till länsrätten i Skåne län, inkom till stadsbyggnadskontoret 2003-11-17 (inom föreskriven tid).

Vid stadsbyggnadskontorets genomgång av överklagandet konstaterades, med avseende på nya fakta, att kommunens beslut om avslag borde omprövas. Vidare bedömdes att en prövning av överklagandet hos länsrätten skulle innebära en avsevärd, icke önskvärd tidsspillan. Med avseende på ovanstående beslutade kontoret om omprövning av ärendet enligt 27 § förvaltningslagen. Överklagandet överlämnades sålunda ej till länsrätten (25 § förvaltningslagen).

Kontakt togs med kommunens arbetsterapeut på stadsdelsförvaltningen om en ny prövning och bedömning på plats.

Kommunens arbetsterapeut kontaktade, under december 2003, sökanden för bestämmande av ny tid för prövning och bedömning på plats. Sökanden och sökandens dotter meddelade att man inte vill ha någon ny prövning på plats utan vill att länsrätten prövar det inlämnade överklagandet. Arbetsterapeuten meddelade i sin tur sökandens önskemål till stadsbyggnadskontoret. Detta meddelande har dock aldrig registrerats på ärenderegistrets händelselista.

Då sökanden ej hört något ifrån länsrätten kontrollerade densamme anledningen varvid det uppdagades att överklagandet aldrig överlämnats till länsrätten. Sökandens dotter tog då kontakt med stadsbyggnadskontorets handläggare CC varvid ärendet åter aktualiserades och kommunens arbetsterapeut återigen kopplades in.

Kontakt upprättades, 2004-04-28, mellan sökandens dotter och kommunens arbetsterapeut och sjukgymnast för ny prövning och bedömning på plats.

Tidpunkten för den nya prövningen bestämdes till 2004-05-04. Vid tidpunkten för den nya prövningen var arbetsterapeuten sjuk varvid det beslutades om nytt datum 2004-05-07.

Efter prövning och bedömning 2004-05-07 utfärdade kommunens arbetsterapeut 2004-05-11 nytt intyg där behovet av bl.a. trapphiss intygas, Intyg från fastighetsägaren om medgivande till anpassningsåtgärderna inkom till stadsdelsförvaltningen 2004-05-18. Den förnyade ansökan om bostadsanpassningsbidrag, med intygen från arbetsterapeuten och fastighetsägaren som bilagor, inkom till stadsbyggnadskontoret 2004-05-24. Beslut om bostadsanpassningsbidrag togs i delegation av stadsbyggnadsnämnden 2004-06-01.

Under handläggningens gång kontaktade stadsbyggnadskontoret ... AB för prisuppgift avseende installation av trapphiss. Offert inkom till kontoret 2004-05-24. Montage av trapphissen beställdes samma dag som beslutet togs (2004-06-01). Orderbekräftelse inkom ... 2004-06-07 och under vecka 25 monterades trapphissen.

Den tidsutdräkt som förevarit mellan december 2003, då sökandens dotter meddelade önskemålet om prövning av överklagandet hos länsrätten, och april 2004, då ärendet åter aktualiserades, är naturligtvis olycklig. Stadsbyggnadskontoret har i sin handläggning missat sökandens önskemål om att få ärendet prövat hos länsrätten och i tron att handläggningen av ärendet fortgick, genom kontakter mellan sökanden och kommunens arbetsterapeut, ej heller bevakat ärendet.

Under år 2003 handlades 2 949 ärenden om bostadsanpassningsbidrag. Personalstyrkan, på tre heltidsanställda, har sedan arbetsuppgifterna tillfördes stadsbyggnadskontoret år 1992 varit konstant. Då ärendemängden under de senaste åren ökat drastiskt har arbetssituationen inom enheten varit mycket pressande. Vidare har, under år 2003, enheten drabbats av en långtidssjukskrivning med vikarie som följd. Under december månad 2003 följde en pensionsavgång samt ett upphörande av en projektanställning. Under december genomfördes tillika en omflyttning av enhetens personal inom stadsbyggnadskontorets lokaler.

Med avseende på de senare årens ökade ärendeantal gjordes under 2003 en organisationsöversyn av enheten Bostadsanpassningsbidrag. Som en följd av denna

beslutades under hösten att tillföra enheten ytterligare resurser och under våren 2004 har enheten således utökats med två handläggare.

Kontoret frånhänder sig inte på något sätt ansvaret för de brister i handläggningen som uppstått i det aktuella ärendet och beklagar därför den olägenhet detta medfört för BB. Den ovan redovisade arbetssituationen har dock varit en bidragande orsak till den uppkomna situationen. Kontoret vill dock framhålla att när väl den uppkomna situationen uppdagades genomfördes anpassningen mycket skyndsamt.

AA lämnades tillfälle att kommentera remissyttrandet, men hördes inte av.

I beslut den 4 november 2005 anförde *JO Berggren* följande.

Bedömning

Av utredningen framgår att nämnden genom ett beslut den 22 oktober 2003 avslog BB:s ansökan om bostadsanpassningsbidrag till en trapphiss. Som skäl för beslutet angavs att bl.a. BB inte hade medverkat i utredningen och att arbetsterapeuten därför inte kunde intyga behovet av bostadsanpassningsåtgärder. När BB:s överklagande av beslutet kom in den 17 november 2003 gjorde stadsbyggnadskontoret bedömningen att beslutet med hänsyn till nya uppgifter som kommit fram borde omprövas enligt 27 § förvaltningslagen (1986:223). Förvaltningen ansåg att en prövning av överklagandet i länsrätten skulle innebära en avsevärd, icke önskvärd tidsspilla och överlämnade därför inte överklagandet till länsrätten.

I 27 § förvaltningslagen föreskrivs att om en myndighet finner att ett beslut, som den har meddelat som första instans, är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, skall myndigheten ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part. Syftet med bestämmelserna om omprövning är i första hand att felaktiga beslut skall ändras så snabbt, enkelt och billigt som möjligt. Ett överklagande får dock inte bli liggande hos myndigheten i avvaktan på omprövning, och skyldigheten att ompröva gäller normalt inte när det krävs ytterligare utredning i ärendet. (Se prop. 1985/86:80 s. 76 och 78.)

En beslutsmyndighet har utanför tillämpningsområdet för 27 § förvaltningslagen befogenhet att på sedvanerättslig grund ompröva sina beslut. Omprövningsmöjligheten bör dock användas med viss försiktighet. Befogenheten att ompröva beslut bör tillämpas så att den inte ger underlag för uppfattningen att myndigheterna undertrycker ett överklagande. Om en klagande har lämnat nya uppgifter som – om de är riktiga – skall föranleda omprövning har det emellertid ansetts ligga i linje med lagstiftarens avsikter att beslutsmyndigheten behåller ett överklagande en kort tid för att kontrollera om uppgifterna är riktiga. (Se a. prop. s. 42 och Hellners och Malmqvist, Förvaltningslagen med kommentarer, 2003, s. 328 f.).

Vad som har kommit fram om handläggningen i detta fall föranleder följande uttalanden.

Av vad som angavs som skäl för nämndens avslagsbeslut den 22 oktober 2003 framgår att utredningen i ärendet uppenbarligen inte var tillräcklig för att nämnden eller länsrätten skulle kunna ta ställning till BB:s behov av bostadsanpassningsåtgärder. Jag har därför förståelse för nämndens vilja att i den uppkomna situationen inom ramen för ett omprövningsförfarande komplettera utredningen i ärendet. Avsikten var tydligen att detta skulle vara till fördel för BB. Handläggningen, som borde ha skett med stor skyndsamhet, var dock redan inledningsvis alltför långsam. Först någon gång i december 2003 togs ny kontakt med BB. I anslutning därtill meddelade hon att hon önskade att omprövningsförfarandet skulle avbrytas och ärendet överlämnas till länsrätten. Detta föranledde på grund av förbiseende inte ens några överväganden av förvaltningen. Till följd av fortsatt bristfällig bevakning av ärendet vidtogs inte några handläggningsåtgärder alls förrän i slutet av april 2004. Förvaltningen tog då ny kontakt med BB och utredningen kunde sedan kompletteras. Nytt beslut i ärendet, genom vilket BB beviljades bostadsanpassningsbidrag, fattades först den 1 juni 2004. Vad nämnden har anfört om arbetssituationen på den aktuella enheten ursäktar inte bristerna i handläggningen. Jag är mycket kritisk till det inträffade. Jag noterar att nämnden har tillfört enheten ytterligare resurser.

Vad som har kommit fram i övrigt föranleder inte någon åtgärd av mig.

Ärendet avslutas.